

Қазақстан Республикасының Ғылым және жоғары білім министрлігі
«Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті» КеАҚ
«Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» кафедрасы

ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ БАҒДАРЛАМАСЫ
6B01402-«Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру
дайындық мұғалімі» білім бағдарламасы

Атырау, 2023 жыл

Қазақстан Республикасының ғылым және жоғары білім министрлігі
«Х.Досмұхамедов атындағы Атырау университеті» КеАҚ
«Дене шынықтыру және бастапқы әскери дайындық» кафедрасы

Бекітемін

Академиялық мәселелер
жөніндегі проректор

А.Е.Чукуров

« 31 » 09 2023 ж.

ҚОРЫТЫНДЫ АТТЕСТАТТАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

6B01402-«Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі»
білім бағдарламасы студенттері үшін

Бағдарлама білім алушыларды қорытынды аттестаттауды өткізу ережелері негізінде
әзірленген (СМЖ № 025)

Құрастырушылар:

аға оқытушы, магистр Джумагельдиев Э.Т.
п.ғ.к., профессор Аралбаев А.С.

Кафедра мәжілісінде ұсынылған

Хаттама № 6 11.01.2023 ж.

Кафедра менгерушісі Аралбаев А.С.Аралбаев

Факультеттің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданған Муханбетжанова А.У.Муханбетжанова
« 01 » 01 2023 ж. Хаттама № 9

ОӘК төрағасы Абилова О.Абилова

КЕЛІСІЛДІ

Факультет деканы Муханбетжанова А.У.Муханбетжанова « 24 » « 01 »
2023 ж.

ББАСАЖДҚК басшысы Сулейменова Ж.У.Сулейменова « 30 »
01 2023 ж.

Университеттің оқу-әдістемелік кеңесімен мақұлданған
« 30 » 01 2023 ж. Хаттама № 3

«Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» түлектері қорытынды аттестаттау теориялық және практикалық – мемлекеттік дайындықтарын анықтауға и мүмкіндік беретін дайындық бағыты бойынша мемлекеттік емтиханды қамтиды.

Қорытынды аттестаттаудың мақсаты: 6B01402-«Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» Білім беру бағдарламасы бойынша оқитын түлектер мемлекеттің әр түрлі типтегі орта білім беретін мекемелерінде, техникалық, кәсіби білім беру мекемелерінде және қосымша білім беретін әскери – техникалық мектептер мен патриоттық клубтарда, бастапқы әскери және технологиялық, спорттық дене шынықтыру дайындықтарынан педагогикалық үрдісті ұйымдастыру және практикалық іс әрекетке дайындық деңгейлерін анықтау.

Қорытынды аттестаттаудың міндеттері:

- Бітіруші түлектердің оқытушылық, ғылыми – зерттеу жұмыстарына дайындық деңгейін анықтау және бағалау;
 - Бітіруші түлектердің педагогикалық, ғылыми – зерттеу қызметі дағдыларын оқыту, дамыту нәтижесінде алынған теориялық және практикалық дағдыларын жүйелеу;
- Негізгі Білім беру бағдарламаларын игеруді аяқтайтын мемлекеттік қорытынды аттестаттау білім алушылар үшін міндетті қорытынды аттестаттау болып табылады.
- 6B01402-«Алғашқы әскери және технологиялық, дене шынықтыру дайындық мұғалімі» білім беру бағдарламасы бойынша мемлекеттік қорытынды аттестаттау мемлекеттік кешенді емтихан қабылдаудан тұрады.
- Мемлекеттік қорытынды аттестаттауды білім алушылардың негізгі білім беру бағдарламаларын меңгеру нәтижелерін мемлекеттік білім беру нәтижелерін мемлекеттік білім беру стандартының талаптарына сәйкестігін айқындау мақсатында бекітілген мемлекеттік емтихан комиссиялары жүргізеді.

2. Қорытынды аттестаттауға енгізілетін құзыреттіліктер:

Қорытынды аттестаттау барысында білім алушылар келесі құзыреттіліктерінің қалыптасқанын көрсетуі тиіс:

- Әскери – патриоттық тәрбие шараларын қйымдастыру және өткізу, педагогикалық үйрену қағидалары негізінде патриоттық тәрбиелеу саласындағы алған теориялық білімдері мен дағдаларын зерделейді;
- Отан қорғаушы жас адамдардың адамгершілік саяси психологиялық сапаларының қалыптасуларын және ҚР ҚК жарғысын ашады;
 - ҚР ҚК әскери өнердің құрандас бөлімдерін арнаулы әскердің ұрыс жүргізудегі теориялық – тәжірибелік заңдылықтарын, ұрыс жүргізу тәсілдерін, бөлімдер мен бөлімшелердің жауынгерлік ерекшеліктерін қамтиды;

2.1. Әмбебап (базалық) құзыреттіліктер (ӘҚ):

Әмбебап (базалық құзыреттілік) – маманның әмбебап, зияткерлік, коммуникативтік, эмоционалды және еріккүштік қасиеттерге (білім, дағдылар, қасиеттер мен қабілеттер) негізделген кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.

- абстрактілі ойлауға, талдауға, синтездеуге қабілетті;
- стандартты емес жағдайларда әрекет етуге, қабылданған шешімдер үшін әлеуметтік және этикалық жауапкершілікті көтеруге дайын;
- өзін-өзі дамытуға, өзін-өзі жүзеге асыруға, шығармашылық әлеуетті пайдалануға дайын

2.2. Жалпы кәсіптік құзыреттер (ЖКК):

Жалпы кәсіби құзыреттілік-маманның кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін ықпалдастырылған білім, дағдылар мен тәжірибе, сондай-ақ жеке қасиеттер негізінде кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті.

Жалпы кәсіби құзыреттілік-маманның кәсіби қызметті тиімді жүзеге асыруға мүмкіндік беретін ықпалдастырылған білім, дағдылар мен тәжірибе, сондай-ақ жеке қасиеттер негізінде кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті

- өзін-өзі дамыту және мансаптық өсу үшін өмір бойы жеке білім беру траекториясын құру, дене шынықтыру құралдары арқылы толыққанды әлеуметтік және кәсіби іс-әрекетті қамтамасыз ету үшін салауатты өмір салтына назар аудару;

- жеке қызметінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың әртүрлі түрлерін пайдалану: интернет-ресурстар, ақпаратты іздеу, сақтау, өңдеу, қорғау және тарату бойынша бұлттық және мобильді қызметтер;

2.3. Кәсіптік құзыреттер (КҚ):

Кәсіби құзыреттілік – маманның нақты білім, білік, дағды негізінде таңдалған қызмет саласындағы кәсіби міндеттер жиынтығын шешу қабілеті:

Бастапқы әскери дайындық мамандығы саласында, соның ішінде арнайы педагогиканың әдістемелік негіздері мен категориялары бойынша білімі мен түсінік дағдыларын көрсету;

- түлектердің жасына байланысты анатомиялық, физиологиялық, психологиялық дамуының ерекшеліктері, бастапқы әскери дайындық әдістемесінің теориялық және әдістемелік негіздері;

- бастапқы әскери дайындық саласында ұйымдастырушылық қабілеттерге ие болу, ұйымдастырушылық – басқару шешімдерін табу және қабылдау қабілеттерін әр түрлі жағдайда іске асыра білу;

- бастапқы әскери дайындық саласында жоспарлау және ұйымдастыру, оның мақсаттары мен міндеттеріне жүзеге асыру міндетті.

3. Қорытынды аттестаттау көлемі, құрылымы және мазмұны

Білім бағдарламасы бойынша қорытынды аттестаттау кешенді емтиханды тапсыру түрінде өткізіледі. Қорытынды аттестаттау кемінде 12 академиялық кредитті құрайды. ҚА ұзақтығы – 6 апта.

Білім беру бағдарламасы бойынша қорытынды аттестаттау кешенді емтиханды тапсыруға дайындық пен тапсыруды қамтиды.

- кешенді емтихан тапсыруға дайындық және тапсыру

3.1 Кешенді емтихан

Кешенді емтиханның мақсаты – түлектің кәсіби дайындық деңгейін және оның кәсіби қызметі саласындағы теориялық және практикалық мәселелерді шешуге қабілеттілігін анықтау.

Кешенді емтиханның мақсаты – түлектің кәсіби дайындық деңгейін және оның кәсіби қызметі саласындағы практикалық мәселелерді шешуге қабілеттілігін анықтау.

Кешенді емтихан ауызша өткізіледі. Кешенді емтихан алдында білім алушыларға қорытынды аттестаттауға шығарылатын мәселелер бойынша кеңес беру жүргізіледі.

Кешенді емтихан бір кезең бойынша аттестаттау комиссиясының ашық отырысында билеттер бойынша емтихан тапсыру арқылы өткізіледі. Билеттер бойынша емтихан өткізу кезінде емтихан тапсырушыға жауап беруге дайындалу үшін 1 сағат беріледі. Емтихан билетінің сұрақтарына білім алушы көпшілік алдында жауап береді. АҚ мүшелері қарастырылып отырған тақырыптар бойынша білім алушының білім тереңдігін анықтау мақсатында қосымша сұрақтар қоюға құқылы. Емтихан билетінің сұрақтарына ауызша жауап беру ұзақтығы 30 минуттан аспауы тиіс. Емтиханға жауап беруге дайындық барысында осы

3.2 Кешенді емтихан сұрақтары:

1. Жеке тұлғаны қалыптастыруға, дамытуға, тәрбиелеуге әсер ететін факторлар және олардың әртүрлі жастағы топтарда көрінуі
2. Тәрбиенің мақсаты, оның әлеуметтік тұрғыдан негізделуі.
3. Тұтас педагогикалық үдерістегі тәрбиенің мәні мен мазмұны
4. Тәрбие үдерісінің әдістері, құралдарының жүйесі
5. Жаңартылған білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеті
6. Жаңартылған білім беру бағдарламасына кіріспе
7. Жаңартылған білім беру бағдарламасының ерекшелігі.
8. Тиімді оқу және оқыту
9. Қазіргі білім беру жүйесінің мақсаты
10. Топтық жұмыстың тиімділігі
11. Жалпы білім беру мектептерінде алғашқы әскери дайындықты оқыту әдістемесі.
12. Әлеуметтік – лингвистикалық жүйе
13. Критериалды бағалау жүйесінің мақсаты
14. Тілдік дағдылар: айтылым, тыңдалым, оқылым, жазылым түрлері
15. Оқушылардың коммуникативтік дағдыларын қалыптастыру
16. Бұйрық (өкім) оларды беру, орындау және бақылау тіртібі
17. Қазақстан Республикасын қорғау- әрбір азаматтың қасиетті борышы мен парызы – ҚР заңы
18. Қазақстан Республикасының Конституциясы қай уақытта (жылы, айы, күні) күшіне енді
19. Қазақстан Республикасының Қорғанысы және Қарулы күші жөнінде, Заңы
20. Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінің тәрбие жұмысындағы негізгі мақсаты
21. Жаңартылған білім беру бағдарламасының мақсаты мен міндеті
22. Жаңартылған білім беру мазмұны бойынша дарынды оқушылармен жұмыс
23. Оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес білім беру және оқыту
24. Б.Блум таксономиясы бойынша бағалау критерийлерін бөлу
25. Білім беруде ақпараттық - коммуникациялық технологияларды пайдалану
26. Тілдік дағдылар: айтылым, тыңдалым, оқылым, жазылым түрлері
27. Жаңартылған білім беру мазмұнында саралап оқу
28. Критериалды бағалаудың құрылымы
29. Жаңартылған білім беру жағдайында инклюзивті оқытудың ерекшеліктері
30. Критериалды бағалаудың қағидаттары
31. Қазақстандағы қазіргі заманғы қоғамдық – саяси ахуал.
32. Әскери-патриоттық клубтың негізгі мақсаты мен міндеті.
33. Қоғамдық идеялық консолидация – Қазақстанның өркениеттенуінің шарты.
34. Прогресс шартты ретінде Қазақстанның идиалдық қоғамның топтасуы.
35. Бауыржан Момышұлының әскери мұрасы.
36. Қазақстан Республикасының мемлекеттік концепциясының бір бағытылығының қалыптасуы.
37. Жауынгерліктің мәні мен еңбек дәстүрлері және олардың тәрбиелік маңызы
38. Алғашқы әскери дайындық барысында әскери-патриоттық тәрбиелеудің негізгі бағыттары
39. Қазіргі қоғамдағы әскери – патриоттық тәрбиенің орны

40. Жоғарғы оқу орындағы жастардың интернационалдық тәрбиелеу ерекшелігі.
41. Қазақстан армиясының әскери дәстүрі – оқушыларды әскери-патриоттық білім беру факторы.
42. Әскери-патриоттық тәрбиенің негізгі рухани-өнегелілік қағидаттары мен бағыттары.
43. ҚР ҚК батырлық дәстүрлерімен оқушыларды патриотқа тәрбиелеу.
44. Әскери патриоттық жұмыс уақытында негізгі педагогикалық талаптар.
45. Қоғамдық-саяси оқулар, соғыс және еңбек ардагерлерімен кездесу кештері, тақырыптық ақпаратты ұйымдастыру және өткізу
46. ҚР ҚК тәриелік жұмыстардың негізгі бағыттары.
47. Жастарды әскери-патриоттық тәрбиелеу жөніндегі нормативтік құжаттар.
48. Жастрады халықтық дәстүрлер өнегесінде патриотизмге тәрбиелеу.
49. Қорғаныс істер жөніндегі департаменттер мен басқармалардың әскери патриоттық тәрбие жұмыстары.
50. Жастарға патриоттық тәрбиеберудегі мемлекеттік концепцияның негіздері
51. Прогресс шарты ретінде Қазақстанның идиялық қоғамның топтасуы.
52. Әскери-патриоттық жұмыстың мақсатымен міндеттері.
53. Халықтың жауынгерлік және еңбек дәстүрлерінің негізінде жастарды тәрбиелеу.
54. Әскери патриоттық клуптардың ұйымына қойылатын талаптар.
55. Әскери-патриоттық тәрбие берудің ерекше қойылатын негізгі талаптарды жоспарлау
56. Оқу процесі кезінде әскери-отан сүйгіштікке тәрбиелеу.
57. Әскери-патриоттық жұмыстың мақсаты мен міндеті.
58. Қазақстанның қазіргі қоғамдағы саяси жағдайы.
59. Жастарды патриоттық және әскери-патриоттық тәрбиелеуді жетілдірудің негізгі бағыттары
60. ҚР әскери доктринасында патриоттық және жастарды әскери-патриоттық тәрбиелеуді жетілдірудің негізгі бағыттары.

Тактикалық дайындық

- 1 Қазіргі жалпы әскери ұрыстың мәні
- 2 Тактика және тактикалық дайындық міндеттері
- 3 Барлаудың міндеті, мақсаты және сипаттамалары
- 4 Бақылау арқылы барлау жүргізудің тәсілдері
- 5 Қазіргі жалпы әскерлік ұрыс жүргізудің негізгі қағидалары
- 6 Қарулы қақтығыстағы арнайы әскери іс – қимылдар
- 7 Қарсыласты және жергілікті жерді барлау жүргізу тәсілдерінің ең көп тараған түрі
- 8 Ұрыстық әрекет негіздері және мотоатқыш бөлімшесінің ұйымдастырылуы
- 9 Қазіргі заманғы ұрыстың сипаттамасы және оның түрлері
- 10 Тактиканың дамуына үлес қосқан әскери қолбасшылар

Атыс дайындық

- 1 Атыс дайындықтың мақсаты және міндеттері
- 2 Атыс негіздерінде атыс құбылыстары
- 3 Баллистиканың ішкі көрнісі
- 4 Баллистиканың сыртқы көрінісі
- 5 Атыс және оның кезеңдері
- 6 Атыс жүргізілгенде оқтың, шашырауы
- 7 Оқтың ауада ұшуы, физикалық құбылыстар

- 8 Соққы-ағытқыш механизмінің атқаратын қызметі
- 9 Ұнғы арнасынан оққа түсірілетін ең жоғары қысым күші
- 10 Траектория және оның элементтері.

Азаматтық қорғаныс және төтенше жағдайлар

- 1 Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан ядорлық сынақ полигондары
- 2 Азаматтық қорғаныс және Төтенше жағдайлар, міндеттері, мақсаттары
- 3 ҚР-ның ТЖ министрлігінің рөлі, негізгі ұйымдастырылу структурасы
- 4 Тактикалық классификация бойынша улағыш заттардың бөлінуі
- 5 Азаматтық қорғаныс құрылымдарының негізгі түрлері

Әскери – инженерлік дайындық, әскери топография, басқару және байланыс

- 1 Масштабы 1:100000 болған картадағы елді мекендердің арақашықтығы 4 см. Жергілікті жердегі олардың ара қашықтығы.
- 2 Картография және географияның ғылыми деректері қай елден бастау алды
- 3 Жердің диаметрін өлшеген ғалым (Диаметір)
- 4 Жердің пішіні мен мөлшерін анықтауда, оның бетін картада белгілеуде, сондай-ақ инженерлік жұмыстарды жобалауда, жүргізуде және оны пайдалануда қолданылатын ғылым.
- 5 Атаулық масштаб 1см = 250 км болса, сандық масштаб

3.3 Кешенді емтиханда пайдалануға рұқсат етілген әдебиеттер тізімі

1. “Білім туралы” ҚР Заңы. Астана қ. 2022 ж. өзгеріс енгізілді.
2. Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың арналған мемлекеттік бағдарламасы. 11 қазан 2014 ж.
3. Қазақстан Республикасының әскери доктринасы, 21.03. 2011 ж.
4. Қазақстан Республикасының «Қазақстан - 2030» стратегиялық бағдарламасы, 2021 ж.
5. Общевоинские уставы Вооруженных Сил Республики Казахстан.
6. Общевоинские уставы Вооруженных Сил СССР.
7. Методика начального военного обучения. И.Г.Назимка, Ф.Е.Штыкало.
8. Проведение занятий по начальной военной подготовке. П.М.Брысин, М.П.Калинин
9. Строевой Устав ВС РК.
10. Методика строевой подготовки. Апакидзе А.Б., Дуков И.И. Алматы, 2020 ж.

3.4. Кешенді емтиханға дайындық бойынша білім алушыларға ұсыныстар:

Кешенді емтихан арнайы құрастырылған сұрақтар бойынша білім алушының білім тереңдігін анықтау мақсатында жүргізіледі. Емтихан барысында білім алушыға билетінің сұрақтарына дайындалу үшін ұзақтығы 30 минут беріледі.

Кешенді емтихан алдында арнайы шолу дәрістер кестесі жасақталып жүргізіледі.

Кешенді емтиханға кешігіп немесе белгілі бір себептермен қатынаса алмаған бітіруші түлек қайта тапсыру үшін мемлекеттік аттестаттау комиссиясының төрағасына арнайы өтініш жазады, комиссия шешім шығарады.

3.5. Кешенді емтихан тапсыру нәтижелерін бағалау критерийлері

Емтихан билетінің сұрақтарына жауапты бағалау кезінде оны бағалаудың келесі критерийлері пайдаланылады: Сұрақ бойынша нақты материалды білу:

- Сұрақтарда көрсетілген ғылыми ұғымдар мен процестердің мәнін дәлелдей және түсіндіре білу
- Статистикалық мәліметтерді, әдеби дереккөздерді, ғылыми әдістерді пайдалана білу;
- Жауап берілген сұрақ бойынша нақты қорытынды жасай білу.

Кешенді емтихан кезінде бітірушінің жауабын бағалау кезінде комиссия респонденттің белгілі бір экономикалық категорияларды қалай түсінетінін және олармен қалай әрекет етуді білетінін бағалайды, нақты экономикалық проблемаларды талдайды, оның ойлауды, дәлелдеуді, белгілі бір позицияны қорғауды, анықтамаларды түсіндіруді біледі. Осылайша, есте сақтау мен түсінудің ақылға қонымды үйлесімі, оқу ақпаратын және ой жұмысын қарапайым жаңғырту қажет.

Мемлекеттік емтиханды тапсыру кезінде сақталуы тиіс келесі бағалау критерийлерін бөлуге болады:

- сұрақтарға жауаптардың мәнділігі (идеяларды, тұжырымдамаларды, фактілерді және т.б. дұрыс, анық және жеткілікті терең баяндау);
- жауаптың толықтығы және сонымен бірге негізделген қысқалығы;
- оқу ақпаратының жаңалығы, ғылыми және нормативтік дереккөздерді пайдалану және түсіну дәрежесі;
- теорияны практикамен байланыстыра білу, алған білімдерін ерекше жағдайларда шығармашылықпен қолдана білу;
- баяндау логикасы мен аргументі;
- сауатты пікір айту, мысалдар келтіру, аналогиялар келтіру;
- сөйлеу мәдениеті

Білім алушылардың білімі, біліктілігі мен дағдылары келесі жүйе бойынша бағаланады

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Сандық балама	Баллдары (%-дық мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	Қанағаттанарлықсыз
FX	0,5	25-49	
F	0	0-24	

Дәстүрлі (төрт баллдық) баллдық жүйе	Бағалау критерийі	Бағалау критерийінің мазмұны
Өте жақсы	Құзыреттерді дамытудың жоғары деңгейі	Меңгерген құзыреттері. Студент оқыған, алған білім әдістері мен тәсілдер және технологиялар негізінде мәселені/тапсырманы өз бетінше шеше алады.
Жақсы	Құзыреттердің даму деңгейінің жоғарылауы	Меңгерген құзыреттері. Студент алған білімінің толықтығын көрсетеді, берілген тапсырмаларды толық көлемде шешу дағдылары мен қағидаларын көрсетеді.
Қанағаттанарлық	Құзыреттерді дамытудың негізгі деңгейі	Меңгерген құзыреттері. Студент құзыреттердің құрамына кіретін жалпы білім, білік және дағдыларды көрсетеді, оларды қолдану туралы түсінігі бар, бірақ қателермен қолданады.
қанағаттанарлықсыз	Мәлімделген құзыреттер игерілмеген	Студентте қажетті білім, білік, дағды жоқ немесе құзыреттердің құрамына кіретін білім, білік және дағдыларды ішінара көрсетеді.

3.6. Мүгедектер мен денсаулық мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін қорытынды аттестаттауды өткізу ерекшеліктері

Мүмкіндігі шектеулі білім алушылардың ҚА-ны ұйымдастыру олардың психофизикалық даму ерекшеліктерін, жеке мүмкіндіктері мен денсаулық жағдайын ескере отырып жүзеге асырылады және:

- денсаулық мүмкіндіктері шектеулі емес білім алушылармен бірлесіп;
- білім алушыға оның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қажетті техникалық көмек көрсететін ассистенттің қатысуымен (жұмыс орнына отыру, қозғалуы, тапсырманы оқу және ресімдеу, АҚ мүшелерімен қарым-қатынас жасау);
- білім алушыға оның жеке ерекшеліктерін ескере отырып, қажетті техникалық құралдарды пайдалана отырып;
- аудиторияда, әжетханада және басқа да орынжайларда білім алушының кедергісіз қолжетімділік мүмкіндігін қамтамасыз ете отырып, сондай-ақ оның көрсетілген орынжайларда болуы (пандустардың, тұтқалардың, кеңейтілген ойықты есіктерінің, жеделсатыларының болуы/аудиторияның бірінші қабатта орналасуы, арнайы креслолар мен басқа да құрылғылардың болуы).

Денсаулық мүмкіндігі шектеулі білім алушының жазбаша өтініші бойынша ҚА-ны тапсыру ұзақтығы оны тапсырудың белгіленген ұзақтығына қатысты ұзартылуы мүмкін.

ДМШ білім алушылардың жеке ерекшеліктеріне байланысты Университет қорытынды аттестаттауды өткізу кезінде келесі талаптардың орындалуын қамтамасыз етеді:

1) зағиптар үшін:

-ҚА тапсыруға арналған тапсырмалар мен өзге де материалдар бедерлі-нүктелі Брайль шрифтімен немесе зағиптарға арналған мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуі бар компьютердің көмегімен қолжетімді электрондық құжат түрінде рәсімделеді не ассистент оқиды;

- жазбаша тапсырмаларды білім алушылар қағазда Брайль бедерлі-нүктелі қаріппен немесе зағиптарға арналған арнайы бағдарламалық қамтамасыз ету бар компьютерде орындайды немесе ассистентке нұсқау береді;

- қажет болған жағдайда білім алушыға Брайльдің бедерлі-нүктелі шрифтімен жазуға арналған жазбаша керек-жарақтар жиынтығы және қағаз, зағиптарға арналған мамандандырылған бағдарламалық қамтамасыз етуі бар компьютер беріледі.

2) нашар көретіндер үшін:

- ҚА тапсыруға арналған тапсырмалар мен өзге де материалдар үлкейтілген қаріппен рәсімделеді;

- кем дегенде 300 люкс жеке біркелкі жарықтандыру қамтамасыз етіледі;

- қажет болған жағдайда білім алушыға үлкейту құрылғысы беріледі, білім алушыда бар үлкейту құрылғыларын пайдалануға жол беріледі.

3) естімейтіндер және нашар еститіндер үшін, сөйлеу қабілеті нашар:

- ұжымдық пайдаланудағы дыбысты күшейтетін аппаратураның болуы қамтамасыз етіледі, қажет болған жағдайда білім алушыға жеке пайдаланудағы дыбысты күшейтетін аппаратура беріледі;

- білім алушының қалауы бойынша ҚА жазбаша формада өткізіледі.

4) тірек-қимыл аппараты бұзылған адамдар үшін (жоғарғы аяқ-қолдардың қозғалыс функциялары ауыр бұзылған немесе жоғарғы аяқ-қолдардың болмауы):

- жазбаша тапсырмаларды білім алушылар мамандандырылған бағдарламалық жасақтамасы бар компьютерде орындайды немесе ассистентке айтады.

Денсаулық мүмкіндігі шектеулі білім алушы ҚА өткізу басталғанға дейін 2 айдан кешіктірмей өзінің жеке ерекшеліктерін көрсете отырып, ҚА өткізу кезінде оған арнайы жағдайлар жасау қажеттілігі туралы университеттің Басқарма төрағасы-ректорының атына жазбаша өтініш береді. Өтінішке білім алушының жеке ерекшеліктерінің бар екенін растайтын құжаттар қоса беріледі. Өтініште білім алушы: ҚА-ға ассистенттің болу қажеттілігін/қажеттілігі жоқтығын; ҚА тапсыру ұзақтығын ұлғайту қажеттілігін/қажеттілігі жоқтығын көрсетеді